

PREGÓ DE LES FESTES MAJORS DE LA SÈNIA 2004

Santiago Villarroya Garcia

Excel·lentíssim Ajuntament de la Sènia, Sr. alcalde de Rossell, pubilles, dames d'honor i acompanyants, seniencs i senienques, i forasters que ens visiten per la Festa Major: Bona nits a tots!

Quanta emoció i alegria que em proporciona el fet d'estar aquí com a pregoner de la festa major del meu poble! És per a mi un gran privilegi i vull fer patent el meu agraïment a l'alcalde, Sr. Víctor Pla, i als senyors regidors per donar-me aquesta gran oportunitat de reintegrar-me a la Sènia després de quaranta-vuit anys d'absència. Aquesta reintegració no podia començar millor que amb la vostra presència avui aquí, al pregó. La meua família, els meus amics i amigues, aquesta representació de la joventut de la Sènia, aquestes pubilles i dames tan guapes, guapíssimes, tanta gent del poble... A tots vosaltres us dono les gràcies per estar aquí en aquest acte tan emotiu per a mi.

També vull donar la benvinguda a tots els que ens visiten. Estic segur que quedaran satisfets del caràcter acollidor dels seniencs. M'estic expressant en un català ple de paraules i expressions de la Sènia, perquè és la llengua que vaig aprendre de menudet i forma part de la meua identitat.

Jo vaig nàixer al carrer de Sant Joan, número 21, a la casa coneguda com "la fonda", on vaig viure fins als 17 anys. Quan vaig marxar a estudiar a Barcelona, però, les meues arrels ja estaven ben lligades a aquest trosset de catalana terra i aquest poble ja tenia per sempre un lloc preferent al meu cor. D'això me'n vaig anar adonant a poc a poc, sobretot durant els vint-i-dos anys que vaig estar treballant a l'estranger. Allí vaig aprendre que la identitat d'una persona és molt més que una data i lloc de naixement; més que una llengua mare. En realitat, la identitat té molta relació amb els sentiments i amb els valors que s'aprenen de jove. Sóc conscient que el que va marcar la meua identitat de forma definitiva va ser que aquí, al poble, vaig aprendre els valors i les actituds que defineixen una persona i que no s'aprenen a la universitat.

Li dono les gràcies a la Sènia per donar-me la meua identitat, de la qual em sento molt orgullós.

També vaig aprendre, com a emigrant, a valorar més la Sènia. Us donaré alguns exemples d'aquests sentiments vers el meu poble. Són resultat del que jo en dic "l'efecte distància". Com més me n'allunyava, més desitjava tornar a la Sènia. És com si la distància fos un nutrient que enforteix les arrels i les fa més fortes i fondes.

Viatjant pel món, els records apareixen de forma inesperada. Estava als Andes i pensava: són bonics i grandiosos, però com els Ports no hi ha res. O veia un paisatge nevad dels Alps i em deia: és molt bonic veure la Sènia nevada des del pont de les Cases..., o no té comparació amb veure per primera vegada els carrers del poble tots nevats –recordo que, quan era menut, el meu pare em va despertar a les sis de la matinada perquè veiés aquell paisatge meravellós–. Estava pescant a l'Amazones i pensava: com el riu Sènia no hi ha res. Els racons d'aigua clara, el salt de Robert, les fonts, veure als animals que baixen a beure...

Vosaltres direu que sóc exagerat, però té una explicació. Hi ha una dita que fa: "Va ser a la matinada o en una nit estrellada, però mai s'oblida la primera vegada". Sota la mirada dels preciosos paisatges de la Sènia vaig viure moltes primeres vegades, moments inoblidables de la meua joventut. I això fa que siguin per a mi els més bonics del món.

Com trobava a faltar el començament de les Festes! Pensava: "ara els meus amics estaran ballant a la pista (i això perquè a l'hora del ball jo estava a l'oficina treballant amb una diferència de set hores.)...", o com em menjaria un pastisset calent, acabat de sortir del forn!". De vegades em preguntava: faran enguany el ball del farolet?

Recordo que a Festes Majors jo dormia a casa del meu iaio Josep, perquè totes les habitacions de casa estaven ocupades per clients. El meu iaio era un pagès molt ordenat i metòdic i, encara que tothom estigués de festa, ell s'aixecava cada dia a les sis del matí i marxava a treballar a l'hort. Jo arribava del ball a la mateixa hora i ell em deia irònicament: "Xeic, si que matines!". Tot un caràcter.

Quan véns de vacances al poble, les emocions són fortes; unes vegades agredolces, altres alegres. Us voldria citar dos exemples. El primer, de l'any passat. Em vaig trobar amb David i Hermínia, amics i veïns meus del poble. Feia més de quaranta anys que no ens vèiem. Em vaig alegrar moltíssim. Però Hermínia, tan guapa com sempre, estava en una cadira de rodes. David em va dir: "no et reconeixerà". Això em va recordar la meua mare i em vaig emocionar.

El segon exemple és més recent. L'altre dia estava amb un amic del poble recordant les trapelleres que fèiem de jovenets. Vam riure com dos nens. Em va semblar veure a l'interior dels seus ulls la mateixa expressió que

quan tenia 12 anys, aquella llumeta alegre i viva. Ens vam sentir una altra vegada joves i vaig pensar que pot ser que Lluís Llach tinga raó amb el seu poema musical "lo vell és bell".

Torno al que us deia. Com a emigrant, vaig aprendre a valorar més la Sènia.

Quan un surt fora, és quan valora tot el que té a casa. Però, com és pot comparar un poble petit amb països grans? Té una explicació: la Sènia és gran en valors humans. També us en puc donar alguns exemples.

L'experiència em va ensenyar com és de difícil integrar-se a diferents països i cultures. Hi ha dos versions sobre les dificultats que s'han de superar.

Una és la versió irònica dels nadius. A Brasil conten que un portuguès hi va treballar durant molts anys per enviar els seus estalvis a la família, però els va perdre tots per una gran davallada del cruceiro, la moneda del país. Després, com a bon "gat escaldat", enviava els estalvis per fax a Portugal. Un fax per cada bitllet. Un temps després, la policia el buscava per evasió de divises, però el portuguès, molt previsor ell, havia cremat tots els bitllets per no deixar cap evidència ni prova.

La segona versió és més real i més dramàtica. Jo vaig conèixer emigrants que feia més de quaranta anys que no veien el seu poble, la família, els amics; quaranta anys sense poder tornar a casa. Alguns d'ells sense poder superar les dificultats a l'hora d'integrar-se.

Aquesta experiència em va ensenyar a valorar més la capacitat d'adaptació dels immigrants que han arribat a la Sènia, així com la tolerància i el caràcter acollidor dels senienques. Tot això ha fet que, per a mi, aquest poble sigue un exemple admirable d'integració multicultural. També vull expressar públicament la meua admiració pel sacrifici i valentia dels senienques que es van veure forçats a emigrar a l'estranger i van trigar molts anys a tornar al poble. I també per a tots els que no van poder tornar-hi mai.

Com a segon exemple, us puc explicar que he tingut l'oportunitat d'assistir a cursos internacionals sobre creixement econòmic, on ens demanaven exemples de les nostres experiències. Jo sempre els explicava l'èxit de la Sènia. Era la meua manera de fer poble. Discutia aquests temes amb un amic mexicà i ell em deia: "Mira, manito, lo que México necesita para crecer son más recursos económicos i menos polis". Amb això ell volia dir que es necessiten menys monopolis i oligopolis. Jo li responia que en part tenia raó, però que per a aconseguir un creixement econòmic de més qualitat humana i més contingut social es necessiten moltes més coses. El més important, els valors humans. I li donava l'exemple de la Sènia, dels valors que ho han fet possible i que marquen la diferència. Vegem quins són alguns d'aquests valors.

En primer lloc, l'aportació i l'actitud de les dones de la Sènia vers el creixement ha estat determinant. La taxa femenina de treball d'aquest poble ha augmentat de forma espectacular i, si es continua amb la política

d'ajuda a la família, en poc temps s'arribarà a uns valors semblants als de Suècia, que té una taxa de les més elevades del món. Us imagineu un poble com la Sènia amb la taxa femenina de treball més alta del món, ara que els governs donen subvencions i certificats a les empreses per millorar el treball femení? Aquesta aportació ha sorgit de la base del treball dur i de molts sacrificis. Jo vaig viure l'exemple de la fonda. La meua iaia Marina, ma mare i ma germana van treballar duríssim i encara treien temps per atendre la família. M'agradaria demanar-vos el reconeixement públic per a totes les dones de la Sènia, per la seua aportació a la economia senienca: Un fort aplaudiment!

En segon lloc, la igualtat d'oportunitats per a la gent emprenedora, gràcies a una indústria sense murs monopolístics, especialitzada. El que s'anomena "conèixer l'ofici", així com una escala de valors molt arrelada a la Sènia, com són:

- ganes de treballar
- lideratge a l'hora de crear equips
- honradesa
- personalitat previsor i estalviadora

Tot aquest entorn ha facilitat que tant treballadors com immigrants amb esperit emprenedor tinguessen l'oportunitat de crear i formar una empresa exitosa i amb futur.

En tercer lloc, la innovació. Últimament en tenim exemples com són la creació d'un gran centre comercial del moble dins del poble; o la idea d'agrupar territoris amb interessos comuns per aconseguir inversions en infraestructures, com és la Taula del Sènia; o la idea de crear un turisme actiu i cultural per al Parc Natural dels Ports, formant part d'un projecte comarcal. Aquestes idees encaixen molt bé dins de la cooperació interregional i el nou concepte d'euroregió.

Per últim, la Sènia ha tingut i té líders polítics honrats i amb conviccions. Jo valoro molt això, perquè he vist molts països corruptes i hi he viscut.

Doncs bé, estimats senienques i senienques, podeu estar orgullosos perquè heu fet de la Sènia un poble líder. Heu fet història, una història escrita en majúscules perquè es basa en valors humans. I com deia Abraham Lincoln, expresident dels Estats Units: "*De la història se'n poden fer moltes coses, menys renunciar-hi*". Jo diria, a més, que no només no hi renunciarem sinó que la considerarem una bandera simbòlica d'aquests valors que l'han fet possible, i un punt de referència per a futures generacions.

I voldria acabar aquest pregó recordant-vos unes paraules de la nostra sardana La senienca: "*...al recer de la tinença va ses gràcies escampant...*"

Estic segur que la Sènia continuarà escampant per tot el món la seva marca de poble líder.

Visquen les Festes Majors!
Visca la Sènia!